

KBF-4101-02-08/2012
P/12/035

Warszawa, dnia 31 sierpnia 2012 r.

Pan
Roman Marek Hauser
Prezes
Naczelnego Sądu Administracyjnego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w okresie 29 maja–31 lipca 2012 r. w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, zwanym dalej „NSA” kontrolę w zakresie gospodarowania rzeczowym majątkiem trwałym przez państwowe jednostki budżetowe w okresie 2011–I półrocze 2012 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 sierpnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z uchybieniami gospodarowanie w okresie objętym kontrolą rzeczowym majątkiem trwałym.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły nieujęcia w ewidencji księgowej i w sprawozdaniu finansowym za 2011 r. wartości gruntów oraz w sprawozdaniu F-03 o stanie i ruchu środków trwałych składników wyposażenia o wartości umarżanej w całości w momencie przyjęcia do użytkowania.

1. W okresie objętym kontrolą nieruchomości będące w trwałym zarządzie NSA były wykorzystywane na własne potrzeby statutowe oraz potrzeby Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. W trwałym zarządzie NSA znajdowały się trzy budynki o łącznej powierzchni 24,5 tys. m², w tym 16,6 tys. m² powierzchni użytkowej oraz cztery lokale mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej 341 m². Jeden z budynków o powierzchni całkowitej około 10 tys. m² został przekazany WSA. Na potrzeby własne NSA wykorzystywał 9,6 tys. m² powierzchni użytkowej, w tym 4,9 tys. m² powierzchni biurowej. Dodatkowo na własne potrzeby NSA wynajmował od innych podmiotów 20 miejsc parkingowych i powierzchnię 2,0 tys. m², w tym 21 lokali mieszkalnych o powierzchni 1.249 m². Wydatki z tytułu najmu nieruchomości wyniosły 2.522,6 tys. zł i były uzasadnione realizacją ustawowych funkcji Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz obowiązkiem wynikającym z art. 47 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym² w związku z art. 49 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych³, tj. zapewnienia sędziom mieszkającym w innej miejscowości bezpłatnego zakwaterowania w Warszawie.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2052 ze zm.

³ Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1269 ze zm.

2. W latach 2011–2012 NSA wynajmował innym podmiotom powierzchnię 336,8 m². Dochody z najmu wyniosły 110,8 tys. zł. Stawka czynszu w wysokości 17,10 zł/m² ustalona za najem pomieszczeń na prowadzenie bufetu, wyliczona została na podstawie kosztów eksploatacji⁴ w przeliczeniu na 1 m². W okresie luty–czerwiec 2012 r. stawka ta została podwyższona do 18,45 zł/m². Stawki czynszu dla lokatorów trzech lokali mieszkalnych zostały ustalone w oparciu o przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz zarządzenia Nr 2962/2009 Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie ustalania stawek czynszu za 1m² powierzchni użytkowej w lokalach mieszkalnych Skarbu Państwa.
3. Wszystkie nieruchomości znajdujące się w trwałym zarządzie zostały wykazane w systemie ewidencji majątku, według Klasyfikacji Środków Trwałych w ich wartościach początkowych. Wartości początkowe budynku biurowego (3.440,2 tys. zł) oraz oficyny biurowo-mieszkalnej (306,2 tys. zł), zaktualizowane na podstawie obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 8 lutego 1995 r. w sprawie wskaźników przeliczeniowych do aktualizacji wyceny środków trwałych na dzień 1 stycznia 1995 r.⁵, odbiegały od wartości rzeczywistych. Wartości początkowe nie były zwiększane od 1995 r. ze względu na brak modernizacji i ulepszeń, a aktualizacja – zgodnie ze złożonymi w czasie kontroli wyjaśnieniami – ma nastąpić po zakończeniu prowadzonej od 2009 r. inwestycji. Odnosnie wartości początkowych pozostałych nieruchomości (dwóch budynków i czterech lokali mieszkalnych) NIK nie wnosi uwag.
4. Terminowo sporządzano i przekazywano deklaracje na podatek od nieruchomości za 2011 r. i 2012 r. oraz dokonywano wpłat podatku.
5. NIK nie wnosi uwag do nadzoru nad gospodarką środkami trwałymi. Wewnętrzne zasady gospodarowania majątkiem regulowały obowiązki osób odpowiedzialnych za gospodarkę środkami trwałymi i pozostałymi środkami trwałymi. W celu przeciwdziałania nieprawidłowościom w gospodarowaniu majątkiem została przeprowadzona inwentaryzacja według stanu na 31 października 2011 r..
6. NIK ocenia pozytywnie rzetelność ewidencji księgowej rzeczowego majątku trwałego. Kontrola zakupionych środków trwałych wykazała, że były one ewidencjonowane zgodnie z wzorem zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych. Numery inwentarzowe (w tym KŚT) na zakupionym sprzęcie były zgodne z numerami wprowadzonymi do ewidencji inwentarzowej OPTIest. W przypadku każdego zakupu środka trwałego sporządzane były dokumenty przyjęcia środka trwałego (OT) podpisywane przez pracownika odpowiedzialnego za gospodarkę środkami trwałymi oraz zatwierdzane przez naczelnika Wydziału Administracyjno-Gospodarczego. Wartości środków trwałych na dokumentach OT były zgodne z wartością brutto prezentowaną na fakturach. Zakupione środki trwałe były prawidłowo ujmowane na koncie 011 Środki trwałe w ewidencji księgowej oraz w ewidencji inwentarzowej.
7. NIK ocenia pozytywnie dokonywanie zakupów inwestycyjnych. Sprawdzono wszystkie zakupy środków trwałych, tj. 10 pozycji o wartości jednostkowej powyżej 3.500 zł na łączną kwotę 603,0 tys. zł w okresie objętym badaniem. Wydatki były celowe i dokonane zgodnie z planem finansowym oraz planem wydatków majątkowych. Również wydatki na zakup sprzętu komputerowego oraz drukarek stanowiących wyposażenie na łączną kwotę 343,0 tys. zł (wartość jednostkowa poniżej 3.500 zł) były uwzględniane w planie finansowym NSA. Planowane zakupy były weryfikowane pod kątem ich celowości, jak również potrzeby wymiany wcześniej używanego sprzętu (analizy stanu technicznego i przydatności do dalszego użytkowania posiadanych składników majątku trwałego). Zakupy zostały dokonane zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶ oraz zarządzeniem nr 2 Prezesa NSA z dnia 25 lutego 2008 r. w sprawie wydatkowania środków publicznych oraz trybu postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych przez NSA. W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie eksploatacji urządzeń będących składnikami rzeczowymi majątku ruchomego, zakupione środki trwałe były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.

⁴ Na wysokość kosztów eksploatacyjnych 1 m² wpłynęły koszty centralnego ogrzewania, podatku od nieruchomości, ubezpieczenia budynku, eksploatacji budynku, ochrony budynku oraz amortyzacja wyposażenia gastronomicznego.

⁵ M.P. z 1995 r. Nr 9, poz. 125.

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113; poz. 759 ze zm.

Stan majątku ruchomego NSA był analizowany na bieżąco, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego, w który wyposażone są jednostki budżetowe⁷. Powołano komisję do oceny przydatności składników rzeczowych majątku ruchomego do dalszego użytkowania, która przedstawiała propozycje dotyczące dalszego użytkowania albo zakwalifikowania tych składników do kategorii majątku zużytego lub zbędnego, zgodnie z § 4 ust. 2 przywołanego wyżej rozporządzenia.

W okresie objętym kontrolą zlikwidowano 26 pozycji środków trwałych na łączną kwotę 722,8 tys. zł. Likwidowane środki trwałe były wyeksploatowane, technicznie przestarzałe lub uszkodzone. Dla zlikwidowanych środków trwałych i składników zestawów środków trwałych sporządzano każdorazowo dokument LT – likwidacja środka trwałego, a fakt likwidacji odnotowywano w systemie ewidencji inwentarzowej.

8. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, rzetelność sporządzonych przez NSA sprawozdań. Na koniec 2011 r. pozycje ze sprawozdania F-03 z formularza „Wartość brutto środków trwałych oraz nakłady na ich budowę, zakup i ulepszenie (bez znaków po przecinku)” odpowiadały saldom po stronie Wn poszczególnych subkont konta 011 Środki trwałe. Wysokość dotychczasowych odpisów amortyzacyjnych prezentowana w sprawozdaniu F-03 za 2011 r. odpowiadała saldom po stronie Ma poszczególnych subkont konta 071 Umorzenie środków trwałych. Także dane prezentowane w tym sprawozdaniu odnośnie likwidacji oraz bezpłatnego przekazania środka trwałego były zgodne kwotowo z ewidencją inwentarzową oraz dokumentami źródłowymi.

Kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym za 2011 r. dla poszczególnych grup środków trwałych odpowiadały wielkościom wykazywanym na subkontach konta 011 pomniejszonym o kwoty umorzeń zaewidencjonowanych na odpowiednich subkontach konta 071 oraz wartości niematerialnych i prawnych.

NIK zwraca uwagę na uchybienie jakim było niewykazanie w ewidencji księgowej wartości gruntów, co miało wpływ na dane wykazane w bilansie za 2011 r. Ponadto w sprawozdaniu F-03 w wierszu 11 „narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie (grupa 08)” wykazana została jedynie wartość środków trwałych powyżej 3.500 zł, ponieważ wyposażenie o wartości jednostkowej do 3.500 zł ewidencjonowane było w ujęciu ilościowym bez wykorzystania Klasyfikacji Środków Trwałych. Zdaniem NIK w sprawozdaniu tym należało ująć również wartości wyposażenia o wartości jednostkowej do 3.500 zł, co wynikało z objaśnienia Głównego Urzędu Statystycznego do formularza F-03. W wierszu 11 tego sprawozdania należało wykazać wartość narzędzi, przyrządów, ruchomości i wyposażenia, bez względu na fakt czy są amortyzowane stopniowo, czy jednorazowo (w 100 %) w momencie oddania do używania.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o dokonanie wyceny wartości gruntów posiadanych w trwałym zarządzie i ujęcie w ewidencji księgowej.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, prosi Pana Prezesa o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.

⁷ Dz. U. Nr 114, poz. 761.